

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України про внесення змін до Кодексу України про
адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності у
сфері експлуатації та прокату легкого персонального електричного
транспорт

1. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту Закону

Інтенсивне впровадження легкого персонального електричного транспорту (електросамокатів, моноколів, гіроскутерів) в інфраструктуру населених пунктів України актуалізує потребу в комплексному нормативно-правовому врегулюванні правил його експлуатації, а також у створенні дієвих механізмів контролю та юридичної відповідальності за їх порушення.

Наразі в Кодексі України про адміністративні правопорушення відсутні спеціальні матеріально-правові та процесуальні норми, які б регламентували відповідальність як безпосередніх користувачів (водіїв) зазначених засобів, так і суб'єктів господарювання, що надають послуги з їх прокату. Ця законодавча прогалина унеможлиблює притягнення правопорушників до юридичної відповідальності, поглиблює проблему хаотичного розміщення транспортних засобів на елементах благоустрою та суттєво підвищує ризики травматизму пішоходів та маломобільних верств населення.

Необхідність посилення контролю, підтверджується офіційною статистикою Національної поліції та МВС України щодо аварійності за участю легкого персонального електричного транспорту, зокрема:

- у 2024 році було зареєстровано 503 ДТП за участі таких транспортних засобів, у яких 12 осіб загинули, а 538 отримали травми. У 2025 році цей показник зріс майже вдвічі — до 845 ДТП (19 загиблих, 912 травмованих). Тенденція залишається загрозливою: лише за I квартал 2026 року вже зафіксовано 94 аварії (2 загиблих, 107 травмованих);

- за даними судової статистики, у 79% випадків винуватцями аварій визнають саме користувачів (водіїв) електросамокатів. Найчастіші види правопорушень - наїзди на пішоходів, нерегульований виїзд на проїжджу частину та зіткнення з іншими транспортними засобами та інфраструктурними об'єктами;

- патрульна поліція фіксує суттєве збільшення випадків керування легким персональним електричним транспортом у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, що потребує окремої диференційованої відповідальності;

- понад 35% звернень громадян на гарячі лінії органів місцевого самоврядування міст Києва, Львова, Одеси та інших обласних центрів

- правова невизначеність механізмів притягнення до юридичної відповідальності суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері прокату легкого персонального електричного транспорту, зумовлює масові порушення правил благоустрою населених пунктів. Зокрема, понад 35% звернень громадян, що надходять на гарячі лінії органів місцевого самоврядування (зокрема у містах Києві, Львові, Одесі), стосуються

захарашення об'єктів благоустрою залишеними транспортними засобами, що створює перешкоди для дорожнього руху пішоходів та осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Ухвалення законопроекту дозволить ліквідувати наявний правовий вакуум, забезпечити системний правопорядок на об'єктах дорожньої інфраструктури та підвищити рівень загальної безпеки дорожнього руху.

2. Цілі та завдання проєкту Закону

Метою законопроекту є мінімізація аварійності та захист пішоходів шляхом запровадження чіткої адміністративної відповідальності для користувачів (водіїв) легкого персонального електричного транспорту, а також для суб'єктів господарювання, що надають послуги з його прокату.

3. Загальна характеристика і основні положення проєкту Закону

Проектом Закону пропонується доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення двома новими статтями, що чітко розмежовують штрафні санкції:

1) для користувачів (водіїв) легкого персонального електричного транспорту (стаття 127² «Порушення правил дорожнього руху особами, які керують легким персональним електричним транспортом» в редакції законопроекту), зокрема:

- порушення правил дорожнього руху особами, які керують легким персональним електричним транспортом, тягне за собою накладення штрафу в розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (340 грн) (частина перша статті);

- ті самі порушення, вчинені особами, які керують легким персональним електричним транспортом у стані алкогольного, наркотичного сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (680 грн) (частина друга статті);

- створення аварійної ситуації або наїзд на пішохода (без тяжких тілесних) тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850 грн) або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин.

2) для суб'єктів господарювання, які надають послуги з прокату легкого персонального електричного транспорту (стаття 127³ «Порушення вимог щодо надання послуг з прокату легкого персонального електричного транспорту» в редакції законопроекту):

- за порушення вимог щодо надання послуг з прокату легкого персонального електричного транспорту, що виражається у незабезпеченні програмного обмеження швидкості руху легкого персонального електричного транспорту у визначених зонах, або невпровадження технологій

автоматичного обмеження (геофенсингу) руху таких транспортних засобів й паркування у заборонених місцях, встановлених органами місцевого самоврядування, або незабезпечення технічного блокування можливості руху кількох осіб на одному транспортному засобі, настає відповідальність у вигляді накладення штрафу на посадових осіб установ і організацій незалежно від форми власності та громадян-суб'єктів підприємницької діяльності від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (3 400 грн – 5 100 грн) (частина перша статті);

- за правопорушення, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, настає відповідальність у вигляді накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та громадян - суб'єктів підприємницької діяльності у розмірі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (8 500 грн) з конфіскацією транспортних засобів, що стали причиною правопорушення, або без такої (частина друга статті).

Примітками до статей 127² та 127³ встановлюється, що терміни «легкий персональний електричний транспорт» та «геофенсинг» вживаються у значенні, визначеному Законом України «Про автомобільний транспорт».

Також вносяться процесуальні зміни до статей 221 та 222 КУпАП щодо наділення органів Національної поліції та судів повноваженнями розглядати справи про зазначені правопорушення.

У Прикінцевих положеннях (Розділ II законопроекту) доручається Кабінету Міністрів України у тримісячний термін розробити стандарти щодо маркування та облаштування місць паркування для легкого персонального електричного транспорту.

Законопроект системно пов'язаний із проектом Закону України про внесення змін до деяких Законів України щодо регулювання руху легкого персонального електричного транспорту та забезпечення безпеки пішоходів, який є похідним від нього.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Регулювання у цій сфері здійснюється Конституцією України, Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законами України «Про дорожній рух», «Про автомобільний транспорт», Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 «Про Правила дорожнього руху», іншими нормативно-правовими актами.

5. Фінансово-економічне обґрунтування проєкту Закону

Реалізація положень Закону не потребує додаткових витрат із Державного чи місцевих бюджетів України. Натомість прогнозується

збільшення доходної частини бюджетів за рахунок додаткових надходжень від адміністративно-господарських санкцій (штрафів), стягнених за відповідні правопорушення.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Закону

Реалізація положень Закону забезпечить:

- зниження рівня аварійності за участю легкого персонального електротранспорту;
- підвищення рівня безпеки пішоходів у межах пішохідних зон;
- нормативно-правове врегулювання діяльності суб'єктів господарювання у сфері прокату в частині обов'язкового впровадження систем геофенсингу й автоматичного контролю навантаження транспортного засобу;
- упорядкування правил розміщення зазначених транспортних засобів на об'єктах благоустрою населених пунктів.

Народні депутати України

С.В. Кузьмініх та інші

